

HAAGS ENERGIEAKKOORD

Wij zetten ons in voor een aantrekkelijke, groene en gezonde stad. Daarom is de ambitie om alle gebouwen in de stad zo snel mogelijk klimaatneutraal te maken. Dat betekent dat er veel moet gebeuren. Gebouwen moeten beter geïsoleerd worden, we stappen van aardgas af en we halen onze energie uit duurzame bronnen zoals wind, zon, water en de aarde, dat er emissie loos wordt gereisd en er een circulaire economie wordt ontwikkeld.

Wij: energieproducenten, netwerkbedrijven en andere bedrijven, woningcorporaties, bewonersinitiatieven en de gemeente Den Haag gaan samen de uitdaging aan om in Den Haag 100% duurzame energie te gebruiken. Want een grote opgave als deze vraagt om een gezamenlijke inspanning. Deze Haagse Samenwerking is de volgende stap op weg naar een stad, waar iedereen prettig woont, werkt en recreëert.

De komende vijf jaar zetten wij ons in om in 10 wijken 25.000 -30.000 woningen klimaatneutraal te maken. Daarna volgt de rest van de stad.

Wij zijn:

Wij tekenen dit akkoord omdat:

- Wij gezamenlijk het klimaatakkoord van Parijs op het schaalniveau van Den Haag willen helpen invullen en streven naar een volledig klimaatneutrale energievoorziening van de gebouwde omgeving in Den Haag;
- De noodzaak om geen aardgas meer te gebruiken dagelijks toeneemt;
- Wij inzien dat de opgave om Den Haag klimaatneutraal te maken een zeer omvangrijke is, waarvoor samenwerking en samen oplossingen vinden essentieel is;
- Wij vanuit de eigen kennis, ervaring en positie willen en kunnen bijdragen aan deze opgave;
- De opgave van de energietransitie de stad niet alleen kansen biedt voor een schonere leefomgeving, maar ook kansen voor vernieuwing op andere maatschappelijke terreinen. Wij denken daarbij aan nieuwe manieren van samenwerken tussen bedrijven, overheid en bewoners, kansen voor een inclusieve en sociale leefomgeving en voor nieuwe werkgelegenheid en een betere economie;
- Wij, door in de stad met concrete projecten te beginnen, ervaring op doen en daarvan leren, zodat we kunnen opschalen en versnellen om het einddoel van een klimaatneutraal Den Haag dichterbij brengen;

Wij gaan samenwerken en kennis delen om beter en sneller resultaten te halen en onderkennen dat daarvoor de volgende uitgangspunten nodig zijn:

- Wij maken pragmatische en ambitieuze afspraken. Zelfs zonder een volledig gedeeld eindbeeld van het ideale energiesysteem voor de gebouwde omgeving in Den Haag of het moment waarop het doel gerealiseerd kan zijn;
- Wij gaan uit van een zo objectief mogelijk gezamenlijk vertrekpunt, gebaseerd op feiten, berekeningen en gezamenlijke inhoudelijke analyses: De Energie Transitie Atlas (hierna: ETA) legt daarvoor de basis;

- We erkennen dat wij organisaties zijn met verschillende belangen en (wettelijke) taken. In onze samenwerking respecteren wij elkaars belangen en taken. We zoeken met elkaar naar oplossingen als de uitvoering van dit Akkoord conflicteert met die belangen en/of taken.
- We zien de wensen en vragen van bewoners en bedrijven als richtinggevend voor het werken aan een klimaatneutrale stad. Het Haags Warmtemanifest, dat door 14 bewonersinitiatieven is ondertekend, biedt daarvoor aanknopingspunten. Daarnaast willen we nog veel meer bewoners en bedrijven actief bij de energietransitie betrekken;
- We streven naar betaalbare prijzen voor duurzame energie en aanvaardbare kosten voor eigenaren en bewoners. Wij streven ernaar dat de rekening voor de energietransitie niet voor een onevenredig deel bij de eigenaren van woningen en bedrijfspanden en hun bewoners/gebruikers wordt gelegd;
- Wij erkennen dat het nodig is om maatregelen te nemen die het energieverbruik in woningen en bedrijfspanden verlagen. Energiebesparende maatregelen maken onlosmakelijk deel uit van de energietransitie;
- Er is een breed gedragen streven naar een collectief warmtenet dat open is (toegankelijk voor meerdere en andere bronnen) en onafhankelijk wordt beheerd. We gaan hierbij uit van de geldende wet- en regelgeving waardoor geïntegreerde warmteketens voor distributienetten naast andere vormen van warmtenetbeheer kunnen bestaan:
- We streven naar collectieve warmtenetten met een zo laag mogelijke temperatuur, zodat duurzame bronnen (w.o. geothermie en aquathermie) maximaal kunnen worden gebruikt. Dit vraagt onder meer om betere uitkoeling bij afnemers en (voldoende tijd voor) isolatiemaatregelen;
- We willen Hoge Temperatuur warmtenetten op termijn omzetten naar Midden Temperatuur warmtenetten en dat nieuwe netten en uitbreidingen van bestaande aansluitingen zodanig gerealiseerd worden dat ze op termijn over kunnen gaan op een aanvoertemperatuur van maximaal 70 °C (Midden Temperatuur warmtenet)

- We realiseren ons dat de meest wenselijke energieoplossing niet altijd (binnen de gewenste termijn) beschikbaar en realiseerbaar is en zullen ons dan inzetten voor de meest optimale oplossing;
- We koppelen werkzaamheden ter uitvoering van de energietransitie aan andere uitvoeringswerkzaamheden, om dubbele kosten en overlast te beperken (bijvoorbeeld met vervanging van het gasnet, de renovatie en onderhoudswerkzaamheden van woningcorporaties en onderhoud aan infrastructuur);

Wij maken hierom de volgende afspraken:

Ambitie

- Wij streven ernaar om in Den Haag ca. 100.000 woningen binnen 10 jaar klimaatneutraal te maken. Wij hebben de ambitie om de komende vijf jaar met onze gezamenlijke inspanning 25.000-30.000 woningen klimaatneutraal te maken. Wij dragen naar vermogen bij aan het realiseren van de ambitie;

De afspraken richten zich primair op het klimaatneutraal maken van de gebouwde omgeving, inclusief nieuwbouw. Waar zinvol en mogelijk wordt dit streven verbonden aan maatregelen gericht op een klimaat neutrale mobiliteit, klimaatadaptatie, werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, en een sociaal inclusieve samenleving.

Locaties en wijkenergieplannen

- We starten in 10 geselecteerde gebieden: Den Haag Zuid West, Moerwijk Oost, Mariahoeve, de Binckhorst/CID, het Koningsplein en omgeving, Noordpolderbuurt, de Vruchtenbuurt, de Vogelwijk, Ypenburg en het Statenkwartier/Scheveningen.
- In de gebieden Mariahoeve, Binckhorst/CID, Zuid West Den Haag zal de gemeente Den Haag het initiatief en de verantwoordelijkheid nemen om samen met bewoners, corporaties en andere partijen de energietransitie vorm te geven.
- In de andere gebieden zal een van de andere bij deze samenwerking betrokken partijen (zoals bv. Duurzaam Den Haag) het initiatief en de verantwoordelijkheid nemen c.q. initiatieven van bewoners en bedrijven ondersteunen.

Door de keuze voor deze gebieden te maken wordt focus en ambitie aangebracht met als doel resultaten te halen, ervaring op te doen, te leren en met elkaar beter te worden. Op basis daarvan gaan we opschalen en versnellen. Daarbij wordt rekening gehouden met wet- en regelgeving. Het leren zal zich onder meer richten op de kosten en financiering, besluitvorming en marktwerking, bewonersparticipatie en organisatie, toepassing van technieken, planning, betaalbaarheid en prijsvorming.

- Ook in andere delen van de stad zullen kansrijke initiatieven worden ondersteund, afhankelijk van de mogelijkheden.
- Wij streven ernaar er naar om binnen 5 jaar voor alle wijken in Den Haag een Wijkenergieplan te hebben, dus ook voor alle gebieden die nu niet geselecteerd zijn.
- Wij delen onze resultaten, inzichten en belemmeringen, wensen en oplossingen en brengen die onder de aandacht van andere bepalende en beslissende instanties zoals de Haagse gemeenteraad, de Rijksoverheid (Ministeries van EZK en van BZK) en de provincie Zuid -Holland. Wij nodigen hen uit om mee te doen in onze samenwerking en Den Haag als proeftuin in te zetten, om daarmee de praktijk en wet en regelgeving elkaar te laten beïnvloeden en zo verdere versnelling mogelijk te maken.
- Door de energietransitie verwachten we dat jaarlijks 2000 tot 3000 arbeidsplaatsen ontstaan. Wij realiseren ons dat de beschikbaarheid van voldoende, opgeleide arbeidskrachten dan essentieel is voor het slagen van de Energietransitie. Wij werken dan ook graag samen met de Haagse Economic Board, waar oplossingen worden gezocht en afspraken gemaakt over het opleiden en inzetten van voldoende mensen.
- De hierboven genoemde ambitie voor de komende vijf jaar, de start in de 10 gebieden en de inzet in de andere delen van Den Haag, die worden opgenomen in wijkenergieplannen, vormen samen de roadmap voor onze samenwerking de komende vijf jaar.

In de bijlagen staan afspraken over de organisatie van de samenwerking en een toelichting op de afspraken. Deze bijlagen zijn onderdeel van dit akkoord.

Bijlage:

A. Toelichting op de gemaakte keuzes en samenwerking

Selectie gebieden

De genoemde gebieden zijn geselecteerd op basis van een mix van criteria:

In een aantal gebieden hebben bewoners (soms als ondertekenaar van het genoemde manifest) het initiatief genomen de energietransitie in hun wijk vorm te geven. Een aantal van deze gebieden is in de selectie meegenomen.

De ETA geeft aan in welke gebieden in de stad kansen zijn om de energietransitie relatief snel uit te voeren. De ETA is de basis geweest voor de selectie van een aantal gebieden.

Het is belangrijk om met verschillende systemen en oplossingen te werken (individuele en collectieve oplossingen, lage en hogere temperaturen, beschikbaarheid van bronnen) maar ook met een variatie in wijken (particulier, huur, corporatiebezit), bebouwingsdichtheid, hoog/laagbouw, oud/nieuwbouw en verschillen in sociale/demografische samenstelling. Ook deze overweging heeft bijgedragen aan de selectie.

Wijkenergieplan

Per gebied komt een wijkenergieplan de basis voor de verdere uitwerking en invulling. Hier worden eigenaren van woningen en bedrijfspanden nauw bij betrokken. In wijken waar een wijkinitiatief is, neemt de wijk het voortouw. In businesscases op wijk en of projectniveau worden kosten en opbrengsten van de plannen in beeld gebracht. Hierin streven wij naar transparantie, redelijke rendementen en aanvaardbare kosten maar ook naar betaalbare prijzen voor duurzame energie en aanvaardbare kosten voor eigenaren en bewoners. Wij streven ernaar dat de rekening voor de energietransitie niet voor een onevenredig deel bij de eigenaren van woningen en bedrijfspanden en hun bewoners/gebruikers worden gelegd. Op basis van de businesscase zoeken de direct betrokken partijen gezamenlijk naar financiering.

Roadmap

Op basis van de roadmap voor de komende vijf jaar, de (nieuwe) mogelijkheden (innovaties, wet –en regelgeving, financiële mogelijkheden ed.) en de voortgang van de plannen, stellen we jaarlijks een jaarprogramma op. Daarnaast wordt jaarlijks een rapportage over de resultaten opgesteld.

Afwijkingen en aanpassingen van de roadmap worden met elkaar besproken, onder meer aan de hand van de genoemde uitgangspunten, de ambities, de wijkenergieplannen en bijdrage aan de CO2-reductie/ ambities van het lokale, regionale en landelijke bestuur.

B. Organisatie.

Wij werken samen in een open netwerk, waaraan iedere organisatie met een belang bij de energietransitie zich kan aansluiten, tenzij daar zwaarwegende bezwaren tegen zijn
Wij staan open voor toetreding van nieuwe organisaties.

Alle ondertekenaars van dit Akkoord doen mee aan de samenwerking en zorgen voor één vaste vertegenwoordiger.

Wij organiseren specifieke thematafels om gericht kennis te ontwikkelen en/of uit te wisselen en oplossingen te vinden, bijvoorbeeld over financiële arrangementen, innovatie, wet- en regelgeving etc.

De deelnemende partijen betalen jaarlijks contributie om een deel van de kosten te dekken. De hoogte van de jaarlijkse contributie, exclusief eventueel verschuldigde BTW, van deelnemende partijen is als volgt:

1. Grote organisaties (> 1000 medewerkers) betalen € 5.000,-.
2. Middelgrote organisaties (100-1000 medewerkers) betalen € 2.500,-.
3. Kleine organisaties (< 100 medewerkers) betalen € 1.000,-.
4. Buurt-/wijkinitiatieven zijn vrijgesteld van contributie.

Voor de dekking van proceskosten en investeringen/uitvoeringskosten worden op wijk-/projectniveau afspraken gemaakt tussen betrokken partijen als onderdeel van het wijkenergieplan of het projectplan.

Elke partij kan de samenwerking en dit akkoord (te allen tijde) met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden schriftelijk opzeggen en daarmee uit dit samenwerkingsverband stappen. Dit kan zonder kosten- en/of schadevergoeding verschuldigd te zijn jegens de andere partijen. Partijen ontvangen dan geen teruggave van de contributie.

De Haagse Energieaanjager

Om de plannen van het samenwerkingsverband te borgen worden de samenwerkende organisaties bijgestaan door de Haagse Energieaanjager.

De Haagse Energieaanjager zorgt, in samenspraak met de organisaties, voor:

- Het borgen van de afspraken uit dit akkoord in uitvoering en het regisseren en ondersteunen van de uitvoering;
- Het verbinden van de afspraken aan en (op basis van de ervaringen) beïnvloeden van lokale, regionale en landelijke ambities afspraken en regels;
- Het monitoren van de voortgang en het vormgeven aan de lerende organisatie;
- Het evalueren van de uitvoering, het opstellen van de roadmap, rapportages en het jaarprogramma;
- Het voorbereiden voor besluitvorming over het jaarprogramma;
- Het voorbereiden en organiseren van de bijeenkomsten en de specifieke thematafels;
- De communicatie over de activiteiten en de voortgang van de plannen;
- Ondersteunen bij het vinden van gezamenlijke oplossingen bv voor de financiering het opstellen van businesscases en het zoeken naar innovatie.

De Haagse Energieaanjager bestaat voor de eerste keer uit de gemeente Den Haag, Stedin, Dunea en Duurzaam Den Haag vanwege hun maatschappelijke taak en verbinding met bewoners(initiatieven). De samenstelling van de Energieaanjager kan jaarlijks in overleg met de samenwerkende organisaties van dit akkoord worden gewijzigd

Deze partijen die de Energieaanjager vormen, bewaken dat deelname aan de Energieaanjager strikt wordt gescheiden van hun eventuele commerciële belangen of dat keuzes die worden gemaakt in de Energieaanjager conflicteren met de belangen van een van de deelnemers aan de samenwerking. De Energieaanjager laat zich bijstaan door een programmamanager. De gemeente Den Haag is verantwoordelijk voor deze programmamanager.

C. Definities

Open net - een warmtenet waar partijen onder non-discriminatoire voorwaarden en op een transparante wijze toegang tot hebben.

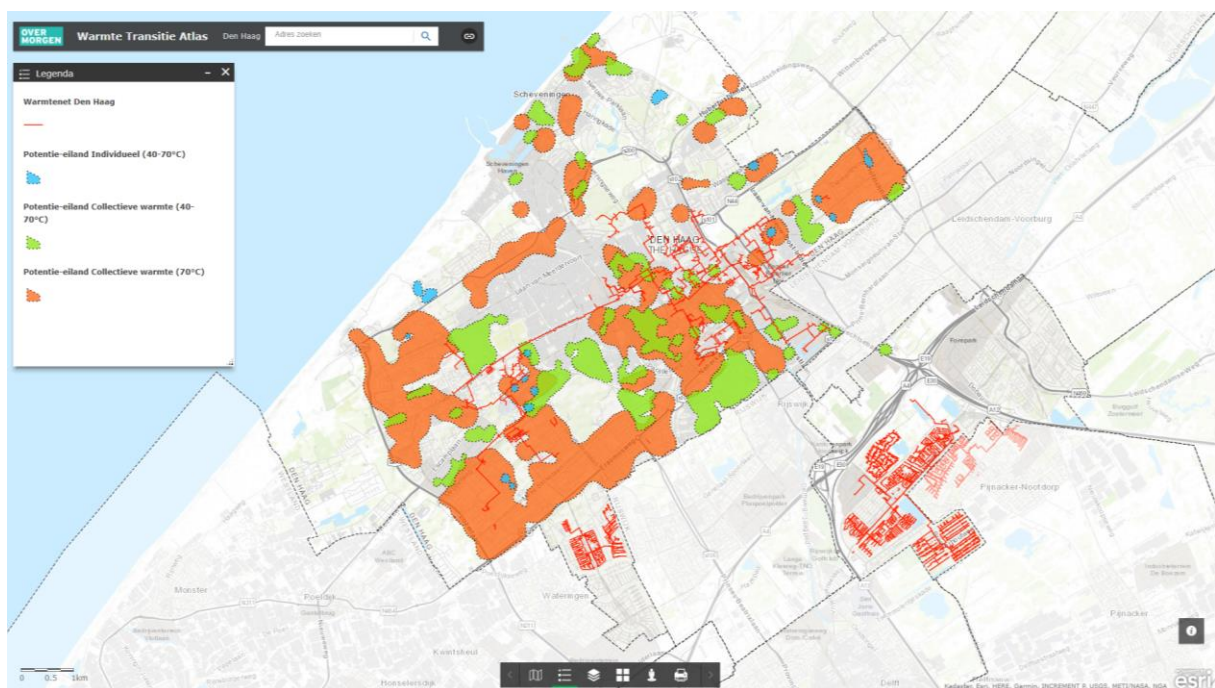
Onafhankelijk netbeheer - de partij die de rol van netbeheerder vervult heeft geen deelname en belang in de productie, handel of levering van warmte.

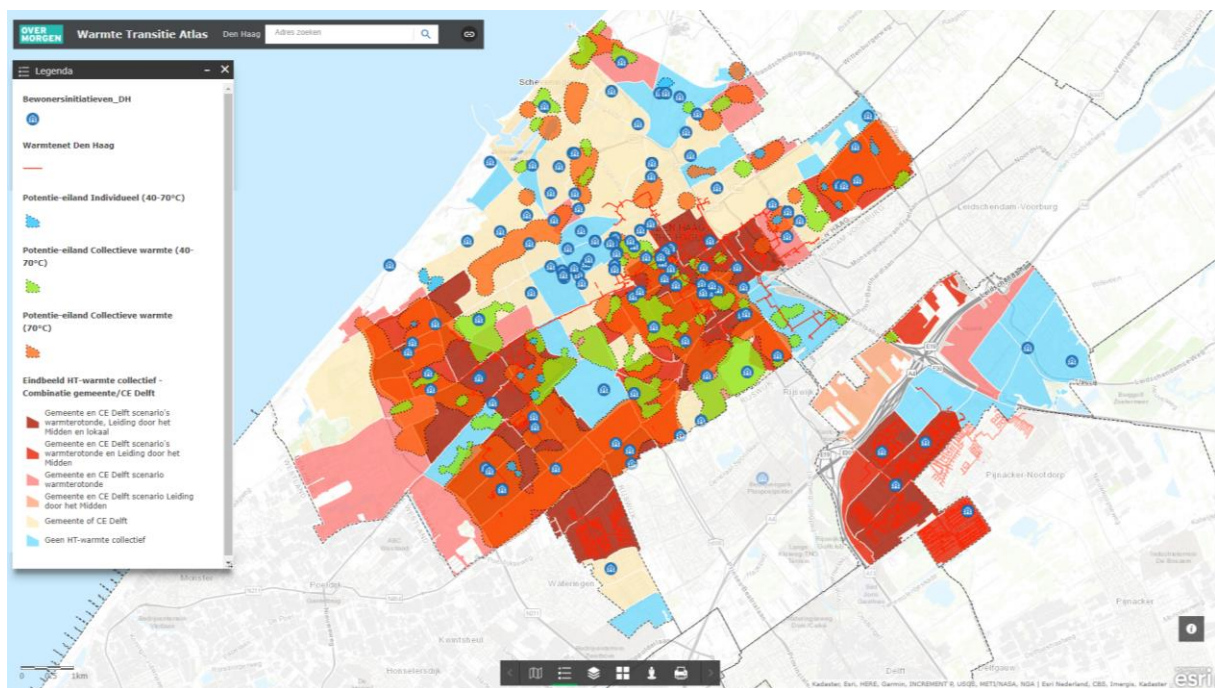
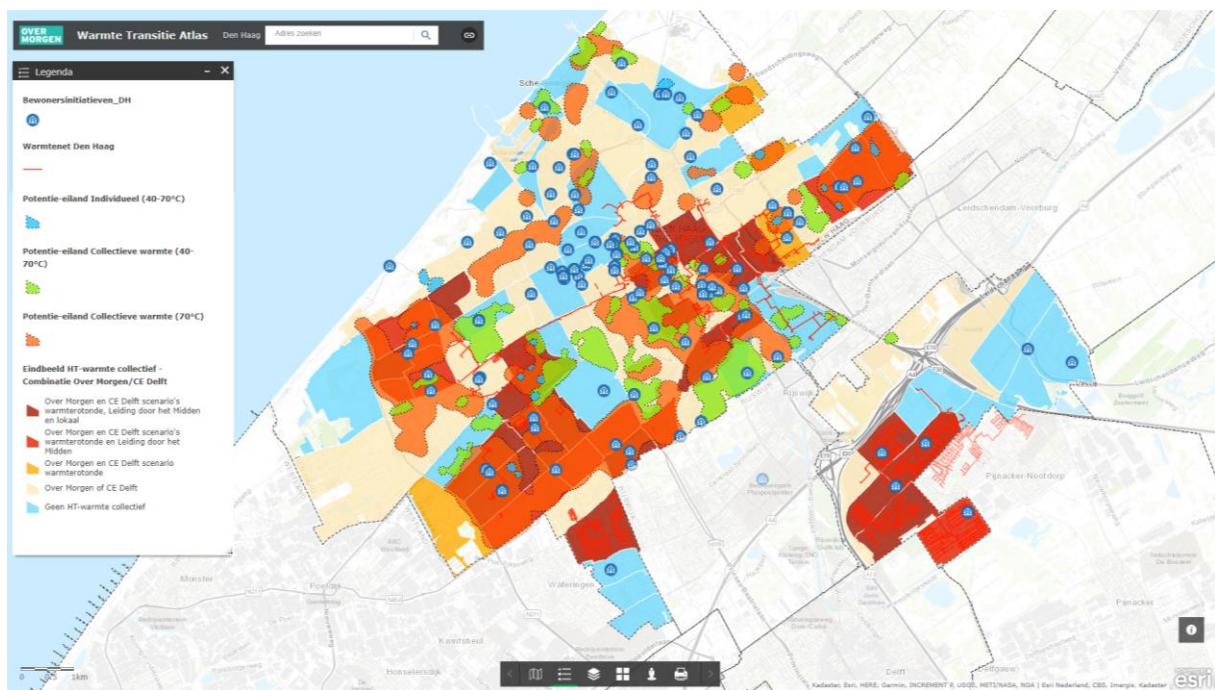
Temperatuurregimes Warmtenetten (richtlijnen):

- **Hoge Temperatuur (HT)** Warmtenet – Warmtenet dat bedreven wordt met een ontwerp-aanvoertemperatuur primair hoger dan 70⁰ C en een ontwerp temperatuurverschil tussen aanvoer en retour van minimaal 30⁰ C.
- **Midden Temperatuur (MT)** Warmtenet – Warmtenet dat bedreven wordt met een ontwerp-aanvoertemperatuur primair van maximaal 70⁰ C en een ontwerp temperatuurverschil tussen aanvoer en retour van minimaal 30⁰ C.
- **Lage Temperatuur (LT)** Warmtenet – Warmtenet dat bedreven wordt met een ontwerp-aanvoertemperatuur primair van maximaal 40⁰ C en een ontwerp temperatuurverschil tussen aanvoer en retour van minimaal 20⁰ C.

D. – VISUALISATIE

Wijken kunnen worden gekoppeld aan een technische voorkeuroplossing voor warmtevoorziening. Hierbij wordt rekening gehouden met mogelijke schaarste van duurzame hoge temperatuur warmte t.b.v. collectieve voorzieningen enerzijds en de afweging op het gemeentelijk schaalniveau anderzijds. Hierbij wordt in elk geval onderscheid gemaakt tussen wijken die worden voorzien van collectieve warmte, wijken waar geen collectieve warmte komt en wijken waar dit nog onduidelijk is.

VISUALISATIE STARTLOCATIES

